

Position Paper – Omgevingswet – 15 februari 2023

Minister De Jonge (VRO) heeft de invoering van de Omgevingswet verplaatst naar 1 januari 2024. Dat geeft ons tijd en ruimte om nog beter voorbereid te zijn op deze ingrijpende wetswijziging. Een positief besluit van uw Kamer geeft ons de duidelijkheid waar we naar uitkijken.

Als vereniging van 29 omgevingsdiensten in Nederland zijn we al geruime tijd druk met de voorbereidingen. We hebben niet stil gezeten. We gaven trainingen aan onze medewerkers, hebben met gemeenten en provincies (onze partners) inmiddels afspraken gemaakt en richten de ICT-systemen en werkprocessen daarop in. Het is niet altijd makkelijk om onze medewerkers gemotiveerd te houden. Als de invoeringsdatum 1 januari 2024 blijft, kunnen wij door met de interne voorbereidingen en opnieuw motiveren van medewerkers.

Dat de minister kiest voor 1 januari 2024 in de plaats van 1 juli 2023 sluit bovendien aan bij onze wens te starten bij een boekjaar, waarmee we onze administratieve systemen beter kunnen inregelen op de nieuwe wet.

Met deze brief vragen we voor vier zorgpunten extra aandacht:

- De impact van de Omgevingswet is ook voor onze eigen organisaties groot. We pleiten daarom voor duidelijke afspraken tussen alle betrokken bestuurlijke partijen en uitvoeringsorganisaties om de implementatie van de wet goed te faciliteren. Te denken valt aan een periode van 3 tot 4 jaar waarin het ministerie van BZK de omgevingsdiensten ondersteunt de Omgevingswet goed in de vingers te krijgen.

Deze ondersteuning is noodzakelijk om snel, gezamenlijk en adequaat de uitdagingen in ons werkveld op te pakken en het doet recht aan de complexiteit van de wet, de opgave en het aantal deelnemers. Korte lijnen tussen beleid en uitvoering zijn wat ons betreft een noodzakelijke randvoorwaarde.

Een essentieel onderdeel van de invoering van de Omgevingswet is dat de behandeldiensten, inclusief retournering en correcte afhandeling, goed ingeregeld zijn. We kunnen de risico's verminderen als het ministerie van BZK en de gemeenten zo spoedig mogelijk, in ieder geval vóór de datum van inwerkingtreding, de ontbrekende inregeling van de behandeldiensten oppakken.

Daarvoor is duidelijkheid op korte termijn wenselijk vanuit het besef dat met oefenen en testen naar verwachting alsnog verschillende vraagstukken naar boven komen en hebben we tijd om deze op te lossen. Het lijkt ook goed en nodig om deze verwachtingen te managen.

- We zijn ons bewust dat veel verandert met de invoering van de Omgevingswet. Tegelijkertijd voelen we de maatschappelijke druk om niet in te leveren op de kwaliteit van onze diensten en producten, maar of we dat waar kunnen maken weten we niet. Anders gezegd, we moeten kunnen leren van onze fouten die we in het begin ongetwijfeld zullen maken. De invoering van de Omgevingswet zal zeker een periode zijn weerslag hebben op de kwaliteit van onze dienstverlening. Voor ons geldt dat we daarover transparant en actief moeten communiceren.
- Het digitaal stelsel omgevingswet (DSO) is nieuw en daarmee kwetsbaar in gebruik voor zowel de aanvragers (initiatiefnemers) als behandelaars (vergunningverleners). Het DSO betekent

Position Paper – Omgevingswet – 15 februari 2023

dat we in het begin zeker tegen onvolkomenheden en fouten zullen aanlopen. Dat vraagt om communicatie en het managen van verwachtingen, naar elkaar maar ook (vooral) naar de samenleving.

- Wij zien voordelen van gefaseerde inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitszorg Bouwen en voelen veel voor loskoppelen en uitstellen van de Wkb. De voordelen van een meer gespreide belasting van de invoering van deze ingrijpende wetswijzigingen zijn evident. Het gelijktijdig van kracht worden van de Omgevingswet (Ow) en de Wet Kwaliteitsborging Bouw (Wkb) betekent namelijk extra druk op gemeenten en omgevingsdiensten.

De Wkb is maar voor een deel een vereenvoudiging van het stelsel, want de taken blijven bestaan en de externe borging voor de burger komt erbij. Invoering van de Wkb op 1 januari 2024 staat naar ons idee ook op gespannen voet met andere belangrijke dossiers, waaronder de woningbouwopgave, goede en veilige ruimtelijke ontwikkeling.

We hebben u eerder laten weten dat invoeren van de Omgevingswet voor de uitvoering interessante uitdagingen met zich meebrengt. We verwachten dat de invoering niet op alle aspecten vlekkeloos verloopt en vragen daar begrip voor. Uiteraard zijn wij altijd bereid om een toelichting te geven op onze zorgen en wensen.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van Omgevingsdienst NL

Ruben Vlaander - Bestuurslid en portefeuillehouder Omgevingswet